

EX LIBRIS
ILLVSTRISSIMI VIRI,
DN. DAN. LVDOLPHI,
LIB. BAR. de DANCKELMANN,
S. REG. MAI. BORVSS. CONSILIARII
STATVS INTIMI, cetera,
BIBLIOTHECÆ ACAD. FRIDERICIANÆ
TESTAMENTO RELICTIS.

Ab. 52. j

I. N. J. 8
DISPUTATIO IIX.
**SELECTARUM
THESIUM
JURIS CERTI & CON-
TROVERSI**

Ex Tit. j. d. Test. Ord. & mil. Test.

äisque Titulis π . C. Justin. Theod: βασιλικ.

& \times . respondentibus.

Quam

PRÆSIDE

JOHANNNE CHRISTO-

PHORO Volk /

J. U. D. & P. P.

ZACHARIAS Legner /

Goldbergâ - Siles:

RESPONDENS

publicè defendet

IN AUDITORIO MAJORI

A. cl. l. c. LXXXI.

REGIOMONTI.

PRÆLO REUSNERIANO.

VIRIS

NOBILISSIMIS, AMPLISSIMIS,
DOCTISSIMIS,

DOMINO JOHANNI
BROCHMANNO,

In Electorali Borussia Rerum Bellicarum
Commissario, atq; Camerae Registratori
dignissimo,

DOMINO SAMUELI

Meinern /

Telonii Electoralis, quod Regiomonti
Borussorum est, Inspectori
vigilantissimo,

DOMINO ANDREAE
LIESCOVIO,

Not. Publ. & Vectigalium Electoralium
Regiomontanorum Rationali fidelissimo,

*Dominis Promotoribus, Fautoribus suis
colendis, honorandis,*

Disputationem hanc Juridicam in certissimum
addictae mentis signum, & sui suorumq; studi-
orum commendationem submissè offert

RESPONDENS.

Titulis *j. d. T. ordin. & Mil. Testam.* respondent in π . *Lib. 28. Tit. 1. & lib. 29. tit. 1. in C. Justin. lib. VI. tit. 21. & 23. in C. Th. tit. d. Testam. in Libb. βασιλ. lib. 35, tit. 1. 20. 21. in X tit. d. Testam.*

II. Proponitur in his Titulis primus acquirendi modus universalis ex Testamento, cujus notatur (1.) Definitio *pr. j. d. T. O. L. 1. Qui Testam. fa. poss. d. t. t. βασιλ. d. Testam.* (2.) Distinctio in Solenne §. 1. 2. 3. *f. j. d. T. O. l. 20. π. Qui Testam. fa. poss. l. hac consultissima 21. l. jubemus 29. C. d. Testam. l. 3. & 5. C. Th. eod. d. tit. βασιλ. eod. l. 5. C. Th. d. Testam. & minus solenne seu privilegiatum t. t. j. d. Mil. Testam. t. t. π. & C. Just. eod. t. t. βασιλ. d. imperfectis & de divisione t. t. d. Testam. milit. quod post missionem intra annum valet. l. Sancimus 27. C. Just. d. Testam. C. 10. C. Relatum n. c. 16. X de Testam.*

III. Ridet definitionem nominis Testamenti quasi vox Testamenti ex testatione & mente sit composita *Valla l. 6. Eleg. 36. A. Geß. N. A. l. 6, c. 12.* Nos eos magis ridemus tanquam imperitos notationum juridicarum, quæ ex rebus deducuntur, ut intelligatur natura rei *Vultej. hic ad j.* Etsi ex Grammaticis ordinem vocum intuentibus absonæ videantur, Logici tamen id non attendunt. *Treutl. vol. 1. D. 1. 0. 1. L. D.* Licet Testamentum appelletur ab eò, quòd *testatio mentis* sit, dicitur tamen hæc vox simplex à testatione non quavis sed tali, quæ est mentis i. e. voluntatis, ideò & in *Definitione Rei* loco generis ponitur voluntatis nostræ *sententia*, ne Testamentum ab alterius pendeat arbitrio *l. 32. d. Hered. inst. l. 52. d. Cond. & Demonstr. nec is, qui ob morbi vim actionis suæ circumstantias ignorat, aut externo principio movetur Testamentum facere queat.* Unde ob defectum iudicii impuberibus denegatum est jus testamenti condendi, quod nec per alios firmo iudicio præditos suppleri potest §. 1. *j. Quib: non est permissum facere Testamentum,* opprimitur seu tollitur quoq; captatoria dispositio blandimentis stimulisque novercalibus corrupta *l. 4. d. Inoffic. Testam. l. 1. C. d. SS. Eccles. Plato lib. 11. d. Legib: negat à Legislatore permittendum, ut*

A

quis

quis assentionibus adoriatur, atq; ita ad Testamentum faciendum inducat illos, qui morbo vel senio urgentur, aut animo variè huc atq; illuc fluctuant, si tamen blanditiæ temperatæ non immensæ & importunæ fuerint, Testamenta vitare nequeunt *l. ult. Si qv. al. te. prob. vel coëg. l. 70. d. H. J. Sententia dicitur justa secundum Regulas juris ordinata, ita Quintil. Declam. 308. Quid est Testamentum? ut opinor voluntas defuncti consignata jure Legibusq; Civitatis.* Ideò dicitur Testamenti factio esse juris publici *l. 3. Qui Testam. fa. poss.* quia publicè à Jure testandi facultas data certaq; & solennis forma præscripta est, quam quilibet, qui voluntatem suam post fata non vult effectu destitui, servare tenetur *l. 55. d. Leg. 1, l. 1. d. inj. rupt. l. 3. §. 2. pro Soc.* Rationes ob quas Testamenti factio Juris publici *Galv. d. Usufr. cap. 10.* proponit seqq; quia Testator in Testamento disponit & de familia & pecunia sua, quod si Testamenti factio ad familiam referatur, & familiam esse quandam partem Civitatis, Civitatem verò rem publicam esse constet, quâ de causâ non potest Testator, qui est persona privata, de familiâ disponere, nisi ab eo, qui præest Reipublicæ, hanc potestatem obtinuerit. Quod si Testamenti factio ad bona referatur, eum de bonis Civitatis testari docet *Plato lib. 11. d. Legib:* nam quæcunq; in Civitate sunt ipsius Civitatis & Principis habentis supremum dominium ac potestatem in ipsam Civitatem *l. 9. D. ad L. Rhod. de jact:* Jure Civili omnia Regis sunt, & tamen illa, quorum ad Regem pertinet univèrsa possessio, in singulos Dominos descripta sunt, & unaquæq; res habet possessorem suum *Senec. l. d. Benef. c. 4.* Hæc tamen omnia cum grano salis sunt accipienda, ne scil: dominium eminens prorsus dominium vulgare tollat, nam si res privatorum sine ullo necessitatis respectu simpliciter & absolutè publicæ essent, quid opus fuisset distinctione rerum publicarum & quæ sunt singulorum? imò quid obstaret, cur non Princeps Legem condere posset, ut omnis successio tum ex Testamento, tum ab Intestato cesset, & bona defuncti Reipubl. debeantur, eò enim modò intra Seculum, nullæ res singulorum essent, sed omnes publicæ fierent. Eò itaq; in sensu Testamenti factio publica non dicitur, sed quia ex Legum fraudibus in re tanti momenti occurrentium eòq; magis rebus privatorum consulentium præscriptò quilibet tenetur testari. Licet enim

enim & in Contractibus substantialibus nihil mutari queat *l. pacta*
72. d. Contrah. Empt. In cæteris tamen licet formam à Legibus
præscriptam pactis conventis tollere, iisq; aliam Contractibus Legem
dare. Sed in Testamentis à Legibus præscripta forma ad amussim
est servanda *d. l. 55*, Videntur verò absolutam Civitatis potestatem
in bona Civium & alia confirmare, quia dominium durat duran-
te vita illius hominis & Civis, sed quomodo post fata potest domi-
nium habere ille, qui neq; homo neq; Civis amplius est? Unde &
res quæ illius eò vivente erant, mox eò defunctò sunt nullius *l. 1.*
D. d. R. D. Et Servus hereditarius jacente hereditate in nullius est
potestate *l. 3. pr. π. d. pecul.* Sed neq; ex dictis: quia hereditas nul-
lius dicitur, sequitur E. est in publico Civitatis jure seu Princi-
pis dominio. E. Disponit Testator non de suis sed Civitatis bonis,
cùm Testamentum post mortem Testatoris demum effectum conse-
quatur *l. 1. D. Qu. Testam. fa. poss.* Nam dicitur hereditaria res es-
se nullius quamdiu non existit heres, tum creditum est hereditatem
esse Dominam *l. 31. d. H. 7. Gell. 12. Noct. Att. 3. Cujac. 5. o. 10.*
non verò est in Civitatis dominio, sed unum idemq; dominium de-
functi & heredis per successionem esse videtur, quò facit ut olim
consvenerint morientes annulorum traditione sibi heredes designa-
re *Plin. l. 33. c. 1. Valer. l. 7. c. 1.* cùm enim gestarentur in penul-
timo sinistrae digito, ad quem ipsius cordis spiritus ferri
credebant *D. Ambros. in lib. d. Patriarch: Isidor. lib. 2, d. offic. c.*
19. & ex Gratian. c. femina 30. q. 5. ut hoc modo spiritus & vita
defuncti cum herede communicari videretur, & Veteres heredem
Dominum appellabant, pro herede gerere, est pro Domino gerere,
l. 11. §. 6. l. 43. in pr. π. ad L. Aq.

IV. Eò magis Testamenti factio pacis tempore publica dici
poterat, quod *Theophil. ad Tit. j.* hunc in modum describit: Præco
universam circumibat Civitatem, conclamans seu convocans popu-
lum, quod proprium erat Curiatorum Comitiorum cùm centuria-
ta per cornicinem calarentur *Gell. l. 15. c. 27.* & ita qui volebat,
teste populo Testamentum scribebat. Ideò Testamentum instar Le-
gis est, quia cæpit fieri instar Legis calatis Comitibus, hoc est populo
non solùm vocato sed etiam rogato; Inde Paulus dicit incertum
de statu suo certam legem Testamento dicere non posse *l. Qui in*

Testamento 14. Qui Testam. fa. poss. Derivatur ex hoc Testamenti genere rogatio testium in aliis Testamenti speciebus requisita, cum enim qui populum coegerat, eundem quoq; rogare solitus esset, hinc factum, ut id deinde ad testes applicaretur, factum quoq; ne foeminae testes esse queant, quia Comitii interesse non potuere, teste *Gellio l. 5. c. 19.* Derivatur quoq; testium numerus quinarium, in Testamento per aes & libram requisitus, nam ut classes omnium Civium in Comitii distributorum erant quinque, ita testes quinque imaginem quinque classium repraesentabant, *Giphani. & Theophil. ad pr. j. d. r.* Praetor deinde in quinarium numerum septenarium substituit *Antib. Matth. in animadv. ad §. Sed cum paulatim j. d. Testam. ord.* videtur ratio esse, quia veteres, teste *Agellio*, peculiarem quandam energiam huic numero ascripserunt, qui etiam testimoniis S. litterarum perfectionis significativus est, totam enim Universitatem Civium Romanorum suapte virtute continebat, cum constet ex principio pari toto ac primo impari toto; Magis tamen fluere videtur ex Testamento per aes & libram, nam cum mali existimetur ominis valentem & sanum de morte cogitare, mortis vero vel aegrotationis tempore non semper Comitii instabant, neq; semper etiam bellum erat, ut in procinctu testari licuerit praedictus testandi modus per aes & libram adjectus est *§. accessit j. d. T. O. Plutarch. in lib. d. ser. Num. vind: Clem. Alexand. l. 5. Strom: Sveton: in Ner. Gell. Noct. Attica. lib. 15. c. 27. Ulpian. tit 20.* in quo praeter quinque testes libripens & familiae Emptor & per consequens septem erant personae, quarum numerus ficta Emptione sublata in Testamento tum scripto tum nuncupativo manet. Nec obstat *Nov. Leon: 41.* nec Jus Pontificium *c. cum esses d. Testam:* ubi sufficit in praesentia duorum vel trium testium Testamentum factum esse, Nam Leonis Constitutionibus non possumus uti adversus Justinianum test. *Cujac. 17. o. 31.* De Jure Pontificio videatur iudicium *Fr. Connani. Bodini l. 5. d. Rep c. 2. nu. 531. Anton. Matth. in not. & animadv. ad d. §.*

V. Testamentorum praedicta nomina ad Jus Civile referuntur *§. 2. j. d. Testam. ord:* sed factio Testamenti ex Jure Gentium descendit *Hillig. in Don. Enucl. l. 6. c. 4. lit. A.* Quanquam enim Testamentis ut & omnibus reliquis actibus adjici quaedam queant a Jure Civili, ipsa tamen ejus substantia cognata est dominio, potest enim

enim quis non tantum res suas pure alienare, sed etiam retento dominio dum aliquis Testamentum condit intentionem alienandi habere, ita ut si ea firma usque ad mortem permanserit, dominium & jus, quod defunctus habuit, ad alium referatur. Vidit hoc recte ait Grot. d. j. B. & P. L. 2. c. 6. §. ult. Plutarchus, qui cum a Solone dixisset permissam esse Civibus Testamenti factionem addit: τὰ κτήματα, κτήματα τῶν ἐχόντων ἐπέσησεν. Effecit ut res cuique suae propriae & in pleno Dominio essent. Et fuere Testamenta apud omnes ferè Gentes in usu Arum. Ex. Just. 7. θ. 3. non tamen eo ipso desinunt esse J. C. quis ambigit tutelam convenientem & cognitam esse Juri Naturæ? §. pen. j. d. Attil. Tut. & tamen recte dicit §. 1. j. d. Tut. eam jure Civili datam & permissam. Contractus ratione fidei servandæ J. N. seu G. sunt accommodati l. 1. d. pact. l. 1. d. Constit. pecun. & tamen dicuntur orti alii ex J. G. alii ex J. C. l. 5. d. J. & J. Sic Testamenta sunt quidem J. G. Sed non prædicta Testamentorum genera, quorum nomina Justin. d. §. ad Jus Civile refert. Per Jus Civile alii hic intelligunt prudentium interpretationem, cum ea proprio & speciali nomine ita dicatur l. 2. §. hæc Disputatio π. d. O. 7. Viglius tamen ad hunc §. aliter sentit, cum & ante Leges XII. Tabb. præcinctum in usu fuerit, de hoc scribit Plutarch. in Coriol. Vit. morem fuisse Romanis, ut in acie constituti & jam clypeos sumpturi togamque præcincturi heredem tribus quatuorve exaudientibus nuncupantes Testamenta simul conderent. Et de Testatore & libripende fragmentum quoddam ex L. XII. Tabb. citat Rivallius lib. 12. Hist. Civ. Nec obstare putat Viglius Juris Civilis appellatione venire prudentium interpretationem, quia hic Jus Civile cæteris speciebus juris Civilis non opponitur, sed prætorio, & ideo omnes species l. C. complecti posse statuit.

VI. Cum in Testamentis tot requirerentur olim solennia, plerique eo tempore ita timidi erant, ut à se exactam in Testamentis ordinandis solennitatem observari posse desperarent, sicut l. pen. §. ult. π. d. Leg. II. ex præfatione constat, quæ ita se habet: Lucius Titius hoc meum Testamentum scripsi sine ullo Jurisperito, rationem animi mei potius secutus, quam nimiam & miseram diligentiam, & si minus aliquid legitime minusve perite fecero, pro jure legitimo haberi debet hominis sani voluntas. Nec enim solennia

A 3

quæ

quæ superflua sunt vel abundant scripturas vitare debent *l. 44. d. R. l.* Idè nihilominus valet Testamentum, etiamsi aliquis numerum majorem testium vel etiam minorem in præfatione dixerit, dummodo legitimum adhibuerit, & testibus ad obsignandum Testamentum porrexerit. *l. 3. C. Th. d. Testam:* cujus prior pars conjecta est in *l. 17. C. eod.* sed cætera à Triboniano resecata sunt verba. Removet verò *lex 3. C. Th.* tantum superflua non necessaria, nam numerum à Lege definitum dicit non esse prætermittendum, quanquam quinarium mentionem faciat, qui non minimam producit obscuritatem, cur non certus numerus testium ab Imp. requiratur? Quod ipsum circa *l. 2. C. d. B. P. secund. tabb:* quæri potest. Ubi Græci in tabulis seu Testamento exigunt septem vel quinque testes Nov. Leon: apud Harmenopulum *lib. 4. tit. 7. ἐπι μυσικῆς ἀξιῶν.* Sed temporibus Constantini aut Constantii vel Arcadii Jus Civile & Prætorium in Testamentis ordinandis nondum coiverant in unam consonantiam, idè etiam septem testes requirebantur exemplo Testamenti jure Prætorio confecti, quinque verò ex Jure Civili, ut adè libero cujusvis arbitrio relictum fuerit vel quinque testibus adhibitis per æs & libram mancipatione factâ testari, vel citra mancipationem septem testibus uti.

VII. Absq; solennitate valet Testamentum militare ex nudâ testantium voluntate *l. 1. l. 15. §. 1. l. 35. π. d. Testam. mil.* idq; ex singulari militum privilegio, quod fundatur partim in favore militiæ, partim in imperitiâ juris quàm bellicæ occupationes producant, non verò in imperitiâ absolutè consideratâ, quæ in rusticum minorem vel mulierem cadit, aliàs & his personis, cum quibus jura benignius agunt, subvenirent, vel periti juris militantes privilegio exciderent, ut sub Cæsare Trebatius, sub Trajano *Julius Frontinus*, qui *de re militari* scripsit, & *aque ductibus* & ad Celsum *JC. de agræ mensura.* Causâ igitur Privilegii est uti *Viglius ad tit. j. d. milit. test:* ait imperitiâ, ea tamen, quæ ex justâ armorum occupatione procedit, ut etiamsi alioquin sciat solennem ritum tamen occupatio militiæ excuset, quia & periti Legum occupationibus impediuntur, huc facit, quod de C. Mario recitat Valer. Max. *l. 5. c. 2.* qui cum in ipsâ acie quasdam Camertium Cohortes civitate donasset, idque

idq; adversus leges factum esset, dixit: Se inter armorum strepitum verba Juris Civilis exaudire non potuisse. Quò spectant etiam allegata *H. Grot: in Proleg: d. I. B. & P. ex Horatio* ferociam Achillis sic describente: *Jura negat sibi nata nihil non arrogat armis.* item: *Hic pacem temerataq; jura relinquo.* quæ confirmant factum Antigoni senis, qui irrisit hominem, sibi urbes alienas oppugnanti Commentarium de Justitia adferenti, & dictum Pompeji: *Armatus leges ut cogitem?* Idèd milites extra bellum seu periculum constituti vel in locis hybernis reperti, vel stationarii qui ad tuendam provinciæ alicujus quietem aluntur, vel limitanei qui in limitibus Imperii ad repentinas hostium incursiones sunt intenti, hoc privilegio non gaudent, sed solummodò milites ii, qui in expeditionibus occupati sunt §. *sed hætenus 3. j. d. mil. Testam. l. ult. C. eodem.* Et in *l. sancimus 8. verb. illis temporibus, per quæ citra expeditionis necessitatem in aliis locis vel in suis ædibus degunt minimè eos ad vindicanda memorata privilegia adjuvantibus.* Et clarâ Sanctione Imp. Maximil. I. id decisum est in *Recess. Imp. Colon. d. a. 1512. Tit. von Testamenten/ Carpz. J. F. p. 3. c. 4. d. 28. & L. 6. T. 2. R. 14.*

VIII. Solennitates Juris communis parentibus inter liberos testamentibus Impp. remissæ sunt *l. hac consultissima 21. §. ex imperfecto 1. C. d. Testam: l. filii 16. & l. ult. C. Fam: etc:* quo Testamento liberi heredes instituuntur, quod si saltem quoad voluntatem testantium sit perfectum subsistit, & olim quodcunq; parentum scriptum sufficit *l. ult. C. Fam. Ere:* Sed postea requisitum, ut pater manu propriâ literis liberorum nomina, & uncias ex quibus eos heredes esse vellet, unâ cum Testamento facti tempore scribat *N. 107. c. 2.* Sufficit quoq; duos adhibere testes, licet non rogatos, modò sint idonei, qualis hic etiam est mulier *l. 17. π. d. Testib:* censetur enim tale Testamentum paternum annexam habere clausulam codicillarem. Deinde accedit, quòd in Testamento paterno inter liberos condito non attendantur dispositiones *Juris Civilis* seu solennitates quales sunt numerus testium septenarius eorundem specialis requisitio, subscriptio & subsignatio à Jure Civili hoc fine ut fraudes evitentur introductæ, sed tantum *J. N.* consideratur, quod parentum hereditatem liberis relinquit *l. scripto §. f. π. Unde Liberi l. cum natio π. d. Bon. damn:* ampliaciones & limitationes proponit
Gail:

Gail: l. 2. o. 112. Testamentum inter liberos differt à divisione, quia illo casu succeditur ex Testamento, hoc verò ab Intestato *Carpz. I. F. p. 3. c. 4. d. 23.* Nam assignat pater portionem liberis nude in modum legati, sed nequaquam heredes instituit per Testamentum, codicillos, epistolam, vel aliam aliquam solennem aut minus solennem voluntatem *l. 10. 16. 21. 22. & l. fin. C. Fam. Excisc. Nov. 18. c. 7. N. 107. c. 3.*

IX. Competit hoc dividendi privilegium patri, de quo leges confidunt eum liberis optimè prospecturum *l. 22. §. fin. ad L. Jul. d. Adult:* quia talis affectus extraneus non invenitur, ut vincat paternum *l. fin. 7. pr. C. d. Cur. Fur:* Inde ob hunc præsumptum affectum *Leges* ei permiserunt, nullâ æqualitatis ratione habitâ uni liberorum magis quàm alteri de bonis suis in subsidium sustentationis relinquere *Carpz. lib. 6. R. 43. n. 24.* quanquam aliàs æquitati maximè adversari videatur, ut quos Natura fecit æquales *l. 1. C. Unde Liberi.* qui communes parentes & commune domicilium habent, eos non æqualiter tractari vel æquis partibus ad Patris hereditatem vocari *arg. l. 11. C. Fam. Excisc. l. 4. in fin. C. Comm. divid:* In hoc tamen casu parentum voluntas à liberis est rata habenda, quæ sæpè pro diversitate conditionis, facultatum sanitatis vel ægritudinis liberorum diversitatem divisionis introducit, si modò in distributione legitima non minuatur, quia divisio inæqualis ita permessa est, modò non fiat contra *Leges*; Sed de jure novo *Leges* volunt, ut si quatuor aut pauciores sint liberi, tum legitima omnium liberorum est tertia pars bonorum; si verò quinque sint aut plures dimidia detrient. & semis. *N. 18. c. 1. Auth. Novissima C. d. Inoffic. Testam:* itaq; pater computare tenetur, quantum filio vel filiæ ex triente vel semisse competat, & reliqua pro lubitu suo sive pure sive sub conditione *l. 7. π. d. Assign. Libert. §. 9. j. d. H. 7.* sive specialiter sive generaliter *arg. l. 21. C. Fam. Exciscund.* dividere potest sine ulla solennitate, nam simplex paterna divisio inter liberos non requirit eas solennitates, quas habet *N. 107. c. 1.* quia ea nihil derogat *N. 18. c. 7.* quoniam, ut in præcedenti θ. dictum, in casu divisionis succeditur ab Intestato, & liberi iudicio familiæ exciscundæ consequuntur id quod à patre assignatum fuit *l. 6. l. ult. C. Fam. Excisc:*

Ercisc: In Testamentis verò fit successio ex Testamento, quod certas solennitates requirit. *Carpz. p. 3. const. 4. def. 22. n. 2.*

X. Nec interest an bona à parente divisa sint mobilia, an momentia, an verò immobilia, si modò talia sint, quæ divisionem admittunt, sunt enim quædam individua, quæ divisionem prorsus excludunt, sic Jurisdictio, Jus Patronatus, homagium; item jus primogenituræ ea forma defertur, ut non dividatur, nec separationem recipiat *arg. l. quedam mulier π. Fam. Ercisc. & l. Carmelia pia π. d. Jur. patron: Bald. in rep. l. cunctos populos C. d. Summ. Trinit. & in Auth. ex Testamento C. d. Collat. Ro. in d. Auth. ex Testam. Floria: in l. que pater π. Fam. Erc. Mart. Laud. in tract: de primogeniturâ. Fr. Curt. Senior consil. 69. Et Dominus Bened. in rep. c. Raynutius. in verb. in eodem Testamento relinquens d. Testament. Limitat tamen Mart. Laud. hoc esse verum, nisi pater propria pecunia emerit feudum, in quo est hujusmodi jus primogenituræ. Nam tum etiam si sit indivisibile debetur pretium secundum *Andr. Isern:* quem citat *And. Tiraq. tom. 1. q. 51. in tr. d. jur. primogen:* Regulariter autem in Regno, Ducatu, Comitatu & id genus aliis Dignitatibus individuis non potest à patre aliquid dividi, si jure primogenituræ totum debeat primogenito, qui in hoc casu reliquis tantum alimenta præstare tenetur *Tiraq. d. tract. q. 55. inf.* Inde *Doctores* statuunt Ducatus, Marchionatus, Comitatus & cœtera dignitatem summam annexa habentia tanquam feuda majora dividi non posse *Rosenthal de Feud. c. 7. concl. 13. n. 1. lit. A. Berlich. p. 3. concl. 11. n. 23.* Idem statuunt de jure venationis *Menoch: cons. 202. n. 31. Modest. Pistor: 1. quest: n. 54.* quod non minus quàm alia Regalia juri Superioritatis innexum *Knichen d. Sublim. & reg. terr. Jur. c. 4. n. 297. Carpz. I. F. p. 3. const. 32. d. 17. & p. 2. c. 3. d. 25. n. 3. Gail. 2. o. 66.* Alia verò jura e. g. Servitutes patri dividere licet, si sint separabiles siue inseparabiles, quæ prædia sequuntur, si tempore dividi possunt *l. 19. §. judex 3. π. Com: divid: si non possunt dividi, consentire debent reliqui heredes in adsignatione facienda uni l. 3. π. F. E. l. 11. in fin. π. d. Jurisd:**

XI. Valet absq; solennitatibus Testamentum ad pias causas, in quo aliquid relictum Ecclesiæ, Hospitali non tantum exstructo auctoritate Episcopi *Host. in Summa tit: d. Regula §. non tamen*

B

versic:

versic: quid de rusticis & in tit: de Relig: domib. §. 2. ante fin. & §. 3. sed indistincte omni sive sit institutum auctoritate Episcopi sive non, est tamen locus pius, quia in eo exercentur pietatis opera. Petr. Anch. conf. 129. & pauperes, qui thesaurus Christi sunt, in iis plerunq; aluntur, sed bona pauperum bonis Ecclesiarum exæquantur, pauperibus verò comparantur viduæ, orphani, & miserabiles personæ, de quibus Bart. in l. 1. C. quand. Imp. int. Vid: Huc referuntur quoque, qui quidem tantum in bonis habent, ut vivere possint, sed non tantum, ut pro conditione, qualitate & dignitate personæ bona possideant Bart. in l. 1. C. d. S. S. Eccles. quia tunc non possunt pro ratione dignitatis suæ vivere Barb. l. 1. conf. 56. Nec non relicta ad redimendos captivos l. Si quis C. d. Donat: ad alimenta pauperum vel eorum qui famem patiuntur l. Sancimus C. d. S. S. Eccles. l. Mela π. d. alim: & cib: leg: ad dotandam virginem pauperem Bart. in l. sicut in fin. C. d. Ad. & Oblig: Bald. in l. illud C. d. S. S. Eccles. Hisce Tiraq: in præf. d. privil: piæ caus. addit relicta studiorum causâ, item libertatis, reficiendorum pontium, viarum, murorum, fossarum Civitatis, & si aliquid relictum meretrici ut honestam vivendi rationem eligat adq; meliorem frugem redeat. In tractatu ipso prædictus auctor privilegia piæ causæ recenset sequentia. (1.) In relictis ad pias causas duo sufficiunt testes, tam Jure Civili, quàm Jure Canonico. Ex Jure Civili facit tum comparatio dispositionis paternæ inter liberos, quorum non videtur major favor, quàm piæ causæ: tum textus in l. 38. d. Fidei Commiss. Libert: quanquam Bachov: ad Treutl. Vol. 2. Disp. 10. θ. 6. lit. I. illius propriam rationem esse statuat, quod liberis à Naturâ hereditas debetur & concurrat simul parentum favor: sed in d. l. 38. agi de liberis heredibus, & speciali genere legati quod alumnae relictum fuit: quem textum ab Interprete quodam corruptum esse contendit Anton: Fab: Decad. 35. Err. 6. contra sententiam communem tum rationibus tum ex N. 107. c. 1. disputans. Ex Jure Canonico facit c. relatum. ubi Covarr: d. Testam: Hic q. an valeat tale Testamentum etiam planè nullis testibus adhibitis? quod affirmat Claris: Dominus Struv: Ex. 32. θ. 23. quia testes hic solum requiruntur ad probandum. Si igitur aliàs ex certò quòdam indicio vel scripturâ certò constet de voluntate disponentis testes neces-

sarij

sarii non sunt. *Disf. Fr. de Barry tr. de Success. Test. & intest. l. r. t. 4. n. 17. Carpz. p. 3. c. 4. d. 33.* quia absq; duobus testibus, in quorum ore stat omne verbum *Deut. 19. v. 15. Matth. 18. v. 16. c. cum esses 10. d. Testam:* dispositio Testatoris nequit probari. Jus quoq; Provinciale Prussiae *L. 5. T. 1. A. 7. §. 1.* duos requirit testes. (2.) Testamentum immediatè sine alicujus alterius institutione, ad pias causas factum coram duobus testibus deponentibus, infirmat prius Testamentum solenniter coram 7. testibus peractum. Quocunq; enim modo adhibitis duobus testibus in relictis ad pias causas constet de posteriore voluntate illa firma & rata manet ex Constitutione Pontificis Alexandri III. in *d. c. Relatum 11. d. Testam: Jul. Clar. lib. 3. Sent. §. Testamentum q. 6. n. 2. & 3.* quæ Constitutio non tantùm in terris Ecclesiae, sed etiam Imperii observatur, ubi Principes in suis territoriis non aliam vel huic Constitutioni adversam Legem promulgârunt, & eatenus verum esse illud Covarr. in *d. c. Relatum circa pr. Quoties apud Judicem secularem est controversia & à causâ ex Jure Canonico eam decidendam esse statuimus.* (3.) Rogatio testium non est de substantia ad pias causas Testamenti, sed sufficiunt etiam testes fortuiti *l. ult. in fin. C. d. Codicill:* quia hæc solennitas est Juris Civilis, quod circa materiam testium non attenditur in Testamentis minus solennibus *Dan. Moller. l. 3. semestr. 43. n. 6.* (4.) In piis causis sola subscriptio manu testatoris sine testibus facta, vim Testamenti obtinet *Covarr. in d. c. n. 21. Licet Carpz. d. p. c. & d. n. 10. & seqq.* statuat: non licere argumentari à Testamento parentum inter liberos, quorum sola scriptura sine testibus subsistit *N. 107. c. 3* quia ex speciali favore liberorum hoc testandi privilegium concessum fuit. Ergo ad pias causas trahendum non est, ne quidem ex identitate rationis *l. quod verò contra rationem 14. p. d. LL. Ant. Fab. d. Err: pragm: dict. decad. 35. Err. 7. n. 4.* Imò etsi ipse Covarruvias à suâ sententiâ alienos esse dicat *Jas. in Auth: quod sine Aret: cons: 64. Alex. cons. 76. Socin: jun: cons. 189. n. 74. Vol. 2.* seq; eorum sententiæ quam præcedenti opinioni subscribere malle, subjicit tamen, ni favor piæ causæ à præcipiti judicio averteret. (5.) In piis causis solùm Jus Naturale consideratur, & ob id mulieres non minus in Testamento ad pias causas, quam inter liberos testes habentur idoneæ

*Decius in l. 2. π. d. R. I. n. 28. Idem in e. 3. d. Testib: & esse hanc communem fatentur Barbat. Roman. Crottus. Etiam si refragentur Frederici: cons. 217. Roman. Barbat. & Crottus eâ ratione, quod legitimi testes exigantur. Sed legitimi hi sunt censendi, quibus Jure Gentium fides adhibetur. Jus Civile ait Covarr. d. l. feminas excludit à Testimonio in Testamentis perhibendo, eo quod ad solennia Veteres nec Servum, nec feminam, nec peregrinum admittebant l. qui Testamento 20. §. Servus §. mulier Qui Test. fa. p. l. 2. π. d. Reg: Jur: l. curent π. d. Testib: non quod imbecillis & inconstans femina sit, cùm ex eâ ratione in nullis actibus esset admittendum ejus testimonium cap. forus d. V. S. hinc fit, ut in Testamentis citra solennitatem admittatur, siquidem & in criminali causâ admittitur l. 2. π. d. Accus: Cùm verò rationes & dubia circa unumquodvis privilegium à Tiraquello, Covarruvia & aliis Dd. mota metas hujus thesisi egrediantur, ideò saltem ipsa privilegia referemus. (6.) In piis causis valet Testamentum non lectum coram testibus, vivente testatore, nec in publicam formam redactum: nisi primò causas testator expresserit, deinde & aliud ad piis causas minus solenne fecerit. (7.) Testamentum imperfectum totius voluntatis imperfectione, quantum ad ea, quæ piis causas concernunt valere interpretandum est. (8.) In piis causis nutu & signis factum Testamentum valet, nisi testator excommunicatus, vel in bello illicito decesserit, vel cæcus testetur. (9.) Mutus & surdus simul à naturâ non prohibentur ad piis causas testari, utpote quæ nullis legibus coarctantur. (10.) Specialis solennitas communiter in cæci Testamenti observata, non habet locum, si testetur ad piis causas. (11.) Temporis inscriptio non est de substantia Testamenti ad piis causas. (12.) Si constet de voluntate testantis, quibuscunq; verbis vel indiciis Testamentum ad piis causas conscriptum inveniatur, effectum sortietur. (13.) Piæ causæ nullis civilibus solennitatibus coarctantur: quapropter absurdum non est ad piis causas quem testatum & intestatum decedere. (14.) Testamentum patris, in quo pia causa est heres instituta, nihilominus valet, quamvis filius legitimam titulo legati consequatur. (15.) Institutio heredis in Testamento ad piis causas omissa non impedit ejus effectum. (16.) In dubio legatum ad piis causas à testatore inductum debetur: alias
secu.*

secus. (17.) *Conditio si sine liberis decesserit, non habet locum in restitutione hereditatis piæ causæ.* (18.) *Si in defectum conditionis viduitatem inducentis pia causa surrogetur, talis conditio non rejicietur: verùm eâ deficiente piæ causæ locus fiet.* (19.) *Generalis diminutio in codicillis facta nihil obest relictis ad pias causas.* (20.) *Testamentum pupillare à patre milite ad pias causas factum gaudet eodem privilegio, quò Testamentum ipsius patris.* (21.) *Directæ puberibus ad pias causas factæ substitutiones post aditam hereditatem non expirant.* (22.) *In piis causis tempus inceptum habetur pro impleto.* (23.) *Deficiente conditione, cùm ad certam ætatem pervenerit, legatum ad pias causas nihilominus debetur.* (24.) *In piis causis inventario etiam nondum confecto potest heres conveniri à Legatariis.* (25.) *Testator censetur etiam in piis causis legasse secundùm conditionem ipsius rei.* (26.) *In puris legatis ad pias causas, non habet Falcidia locum, ne per obliquum quidem: nisi pia causa sit heres instituta: aut detracta Falcidia possit nihilominus adimpleri Voluntas, aut etiam aliud relictum sit ad non piam causam. Tunc enim pro rata tantùm ex utriusq; legato detrahetur: aut denique nisi aliud eâ de re testator disposuerit.* (27.) *Quarta Trebellianica non deducitur ex Fidei Commisso Universalis ad pias causas.* (28.) *Canonica portio non habet locum in relictis generaliter pauperibus, vel sine loci determinatione.* (29.) *Per ingressum monasterii censetur quis habilis ad succedendum apud Pontificios.* (30.) *Item ingrediens monasterium delet omnem maculam contractam ante ingressum.* (31.) *In legatis ad pias causas potest Executor testamentarius officium suum alteri delegare.* (32.) *Suitatis existentia æq; confirmat legata piis causis in Testamento relictæ, atq; ipsum Testamentum.* (33.) *Ad pias causas relictæ etiam non adita hereditate peti possunt.* (34.) *Actio personalis & hypothecaria pro legatis ad pias causas, etiam non adita hereditate competunt.* (35.) *Ex duobus Testamentis id præsumitur posterius, in quo legatum est ad pias causas.* (36.) *Relicta nominatim ab uno herede ad pias causas censentur tacitè repetita ab ejus substituto.* (37.) *Relictum ab eo, cui testator nihil reliquit, ad pias causas valet, sed ab herede petetur.* (38.) *Legata ad pias causas, quamvis caduca sint, non tamen deficiunt.* (39.) *Relicto Fidei Commisso*

misso ad pias causas ipso jure actiones in Fidei Commissarium transferuntur. (40.) Quamvis legatum ad pias causas fit à Testatore alienatum, idem tamen postea ab eodem redemptum, omnimodo debetur. (41.) Per alienationem rei non extinguitur legatum ad pias causas, etiam re nondum redempta. (42.) Alienatione rei legata à Testatore facta, adjectio rei, eodem orationis tractu, in piis causis non inducit legati revocationem. (43.) Legatum extruendi templi intelligitur de loco quovis ad hoc idoneo. (44.) Quod tantum per Fidei Commissum fieri debet, si directo sit factum, non valet jure Fidei Commisii etiam favore piæ causæ. (45.) Legatarius propria authoritate legatum ad pias causas vindicare non prohibetur. (46.) In piis causis Legatarius etiam nullâ cessione nominis facta, contra debitorem agit. (47.) Licet per tempus morientis significetur tempus vitæ, libertatis tamen favore includitur tempus post mortem. (48.) Cautio Mutiana non requiritur in relictis ad pias causas, nisi constet de contrariâ testatoris voluntate. (49.) In legatis piis sub modo relictis necessaria est cautio, si modus in continenti adjiciatur. (50.) Legatum ad pias causas non extinguitur per maximam capitis diminutionem. (51.) Verba generalia habent in piis causis vim dispositionis. (52.) Prius Testamentum ad pias causas factum non infirmatur per secundum minus solenne, in quo venientes ab intestato heredes instituti sunt. (53.) Testamentum ad pias causas conditum licet minus solenne, revocat prius Testamentum omni juris solennitate consummatum. (54.) Testamentum liberis institutis conditum revocatur per secundum ad pias causas: aliquo tamen iis relicto. (55.) Legatum incertum ad pias causas valet, & secundum æstimationem patrimonii legati quantitas definiiri debet. (56.) Legatum in genere pauperibus vel Ecclesiæ non evanescit, ut incertis personis relicto. (57.) Legato in piam causam relicto sub conditione mistâ, etiam non impletâ conditione debetur, quamvis per heredem non steterit, quò minus impleatur. (58.) Defectus conditionis non impedit petitionem legati ad pias causas, modò omninò legatum testator erat relicturus. (59.) Favore piæ causæ conditio in legatis retrahitur. (60.) Annua legati pii præstatio per multum temporis inducit obligationem in futurum. (61.) In legatis ad pias causas relictis non novissima
sed

sed levisſima ſpectanda conditio. (62.) Conditio deficientis primi gradus: quamvis non deficiat, nihil obest diſpoſitioni ad pias cauſas in ſecundo gradu. (63.) Per aſſignationem redditus ex certo aliquo fundo piæ cauſæ tacitæ, is fundus cenſetur obligatus, & ad eum etiam poteſt agi hypothecaria. (64.) Captatoriæ ſcripturæ non infirmant legata ad pias cauſas. (65.) Surrogatio Executoris Teſtamenti facta à teſtatore in legatis ad pias cauſas valet: aliàs ſecus. (66.) Legatum rei alienæ etiam ignoranter à teſtatore factum in piis cauſis valet. (67.) Re communi ad piam cauſam legata, tenetur ſocius ſuam partem vendere. (68.) Teſtamento præteritione filii irrito factò, relicta pro uſurarum reſtitutione, & malè ablatis nihilominus debentur. (69.) Pia cauſa vulgariter ſubſtituta filio impuberi excludit matrem à legitima. (70.) Tempore diſtincta & interpolata conjunguntur favore piæ cauſæ etiam contra expreſſam Teſtatoris voluntatem. (71.) Tutor per recuſationem tutelæ non perdit legatum piæ cauſæ reſtituturus. (72.) Legata pia detrahuntur ut æs alienum: ob patrimonii tamen defectum diminuuntur. (73.) In piis legatis jurisjurandi conditio remittitur. (74.) Modus adſcriptus legatis ad pias cauſas in favorem legatarii habet vim cauſæ finaliſ. (75.) Diſpoſitio ad pias cauſas non vitiatur ob conditionem impoſſibilem, quam teſtator putabat impoſſibilem. (76.) Fidei Commiſſa pia per mortem heredis vivo teſtatore & ſcientenon expirant. (77.) Poſterior eventus non infirmat ante mortem falſi Teſtamenti quæſtionem, datam libertatem. (78.) In bonis adventitiis Teſtamenti filius ſ. jus non habet, quamvis ei pater permittat: niſi velit ad pias cauſas teſtari. (79.) De Jure communi inhabilis ad teſtandum ad pias cauſas teſtari non prohibetur, ſi non ſit defectus intellectus vel damnatus ad mortem. (80.) Legata non piis cauſis relicta in Teſtamento ad pias cauſas factò non infirmantur, ſecus in Teſtamento inter liberos. (81.) Executor Teſtamenti ad pias cauſas inconſulto herede præſtat legata. (82.) Mandatum ad pias cauſas durat etiam re integrâ poſt mortem dantis. (83.) Sufficit conditionem in piis cauſis quoq; modo extitiſſe. (84.) Judicium defuncti lege repræſentatum monitus à judice, infra annum non adimplens excluditur eò, quod præter naturale debitum perceperit ex eòdem judicio: in piis cauſis non tantum Succeſſione ſed &

& Legitima privatur. (85.) Quod in præcedenti privilegio traditur, heredem monitum decretò Judicis, non de jussu tantùm intelligendum est: nisi in Legatis ad pias causas. (86.) Verba enunciativa per modum causæ prolata, & non principaliter tam in ultimâ Voluntate quàm in Contractu inter vivos favore piæ causæ probant ac disponunt. (87.) Nemo invitus fit Executor ultimæ Voluntatis: ad pias tamen causas tenetur hujusmodi officium adsequi tanquam delegatus vel commissarius. (88.) Nulla habetur ratio beneficii Inventarii pia causa herede instituta. (89.) Repudians debitoris hereditatem, non tenetur ad onera hereditaria, adeò ut ne privilegiatum quidem sibi in eodem Testamento ob id minuatur: secus in debitore Fisciaut Ecclesiæ. (90.) Legatum annuum perpetuo relictum Ecclesiæ non restringitur ad spatium centum annorum: in aliis secus. (91.) Legatum annuum relictum pro loco, etiam diruto loco debetur: secus in Collegio. (92.) Ardor liciti amoris & piæ causæ favor habent vim clausulæ Codicillaris. (93.) Prælatus non tantùm Ecclesiæ, sed & sibi in favorem Ecclesiæ non prohibetur aliquod emolumentum adscribere, nec incidet in pœnam L. Corneliæ, modo res sit apud Ecclesiam remansura. (94.) Ecclesia substituta non excluditur hâc conditione à testatore facta, si sine liberis decedat existentibus filiis naturalibus etiam legitimatis ab Imperatore. (95.) Substitutio sub hâc conditione facta, si institutus decedat sine liberis, evanescit per ingressum monasterii apud Pontificios, nisi pia causa substituta sit. (96.) Mora eligendi circa personas purgatur usq; ad litis Contestationem: verùm in piis causis usque ad tempus, quo heres potuit eligere. (97.) Executori Testamenti ad pias causas etiam impedito currit annus, nisi qualitas aut magnitudo operis impedimento sit. (98.) Dispositio pœnalis facta in favorem piæ valet, quamvis impediatur libera testandi facultas. (99.) Res hostium piæ causâ legata aut donata sub conditione, si in nostram pervenerit potestatem indistinctè debetur. (100.) Donatio omnium bonorum tam præsentium quàm futurorum facta piæ causæ non est contra bonos mores, nec impeditur. (101.) Quamvis Donatio inter Contractus b. f. non annumeretur, favore tamen piæ causæ latissimè interpretanda est. (102.) Res aliena prohibita, potest nihilominus in causam alienari. (103.) Pro redemptione

demptione captivorum aut pietatis causa res Ecclesiæ alienatur. (104.) Feudum de jure Can: in piam causam potest alienari; secus de Jure Feudorum. (105.) Contra bonos mores est pacisci de hereditate viventis, tamen cum inter milites valeat, valebit etiam favore piæ causæ. (106.) Sola appellatio heredis etiam in contractu, vel alio actu inter vivos habet vim dispositionis ad pias causas. (107.) In Contractu ad pias causas transfertur dominium sine traditione. (108.) Quicquid calore iracundiæ geritur, irritum est, nisi in favorem piæ causæ gestum sit. (109.) Nulla consistit obligatio sine causâ: At in dispositione ad pias causas favor supplet vicem causæ. (110.) Fidejussoris obligatio est solennis, & pendet ex verborum obligatione: nisi in piæ causæ favorem fidejussio facta sit. Quo ad sequentia usq; ad Priv. 167. Nos quemvis remittimus ad *Tiraq. d. tr. d. privileg. pi. caus.* Hæc privilegia apud Pontificios in usu sunt omnia, apud Protestantés pleraq;.

XII. Testamentum Rusticorum eatenus est privilegiatum, quatenus ipsis & numerus septem testium & subscriptiones sunt remissæ *l. ult. C. d. Testam.*: requiritur verò (1.) ut Testator sit rusticus, i. e. qui ruri degit, etiamsi aliàs Nobilis sit *Grasf. q. 54. n. 8.* (2.) Ut ruri testetur. (3.) Ut sufficiens testium numerus haberi nequeat *Clarus q. 56.* quod præsumendum; ideò neq; ab herede probandum est, quia ratione probationis duo priora requisita sufficiunt *Mevius ad Jus Lubecens. p. 2. t. 1. a. 2. n. 54.* quod si alterum deficiat, & rustici in Civitatibus vel castris degant ubi peritos juris consultare possunt, ad observandas solennitates juris communis adstringuntur *Riminald: conf. 119.* quod confirmatum in J. R. G. per *Constitutionem de Notariis a. 1512. §. Und sollen die Notarien.*

XIII. Testamentum supplici libello insertum & Principi oblatum, quòd licet desint septem testes valet, & omnium Testamentorum solennitates superat. *Fachin. l. 6. c. 86.* Item Testamentum apud Acta conditum, in quo testes non requiruntur, quia ejus fides est publica, & publica monumenta sufficiunt *l. 27. d. Testam. l. 31. C. d. Donat. P. N. L. 5. T. 1. A. 4. §. 1.* De Jure Canonico valet Testamentum Parochiani coram Presbytero suo sive Parocho, & tribus vel duabus aliis personis factum idoneis *c. cum esses 10. d. Testam.*

nam. in terris Ecclesiae tam in foro Ecclesiastico, quam seculari, sed non in territoriis Imperii, ne Juri Canonico authoritas tribuatur in terris Imperii contra Recess. Imp: Colon. d. Ann. 1512. tit: von Testamenten/ quibus consentientibus omnibus Imperii ordinibus tam Ecclesiasticis quam secularibus Jura Caesarea in Testamentorum quorumcunque confectione fuere confirmata Carpz. I. R. S. p. 3. c. 4. def. 40.

XIV. In Testamento tempore pestis de Jure communi vix poterunt esse testes numero pauciores propter l. 8. C. d. Testam: cujus verba: *Casus majoris aut novi contingentis ratione, adversus timorem contagionis, quae deterret testes, licet aliquid de jure laxatum: non tamen prorsus reliqua Testamentorum solennitas perempta est. Testes enim hujusmodi morbo oppressos eo tempore jungi atq; sociari remissum est: non etiam conveniendi numeri eorum observatio sublata est.* Licet hanc legem *Bachovius ad Treutl. vol. 2. Disp. 10. 0. 7. lit. 7. in fin.* de morbo comitialium ex testibus contingentibus explicet, attamen ex verbo contagionis contrarium apparet *Cujac. 26. 0. 10.* In Saxoniam ex aequitate tres vel duo testes tempore pestis sufficiunt, cum propter contagionis suspicionem testes aegrotos accedere detrectent *Carpz. I. R. S. p. 3. c. 4. d. 1.* minorem vero testium numerum in casu saevissimae pestis ubi major copia haberi non potuit Jus Civile quod neminem ad impossibilia adstringit aversatum esse probabile non est, quia necessitas aliquem excusat a Legali solennitate & ideo a Regulis Juris Communis receditur l. *Sed sciendum* π. ad SC. Trebell. l. 1. π. *damn. inf.* quam opinionem etiam Camera Imperialis sequitur *Gail. 2. 0. 118.* nec non Jus nostrum Prutenicum l. 5. T. 1. A. 5. §. 1. Ipsa tamen heredis institutio in tali Testamento omitti minimè potest, quippe quod ex institutione heredis vim accipit, quae caput & fundamentum adeoq; substantiale Testamenti dicitur §. 34 j. d. *Legat. l. 10. l. ult. d. Jur. Codic. l. pen. π. d. His qv. in Testam. del. l. 1 in pr. π. d. H. 7.* Non enim in Testamento tempore pestis condito omnes Juris Civilis solennitates sunt remissae, sed saltem circa testium solennitatem a Dispositione Juris Communis est recessum *Job. Philipp. Decis.*

Elect. Sax. 46. 0. 3.

☞): (○): (☞)

Kc 3004

ULB Halle

3

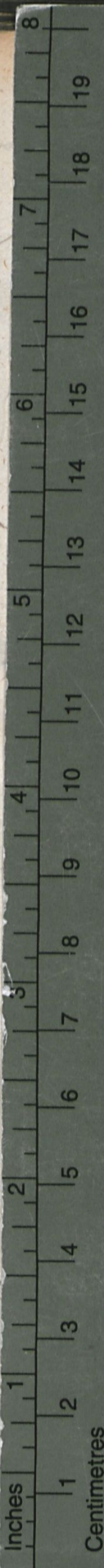
003 757 714

Bitte nach Ausleihe an
Frau Richter. 1
Sammelbd. ? oder
Inhaltliche Werte ?

von 125

Farbkarte #13

B.I.G.

J.
 TIO IIX.
TARUM
IUM
TI & CON-
ERSI
 Ord. & mil. Test.
 in. Theod: βασιλκ.
 dentibus.
 IDE
CHRISTO.
 Volk/
 & P. P.
AS Legner /
 - Siles:
DENS
 fendet
IO MAIORI
XXXI.
 ONTI.
 NERIANO.

8

